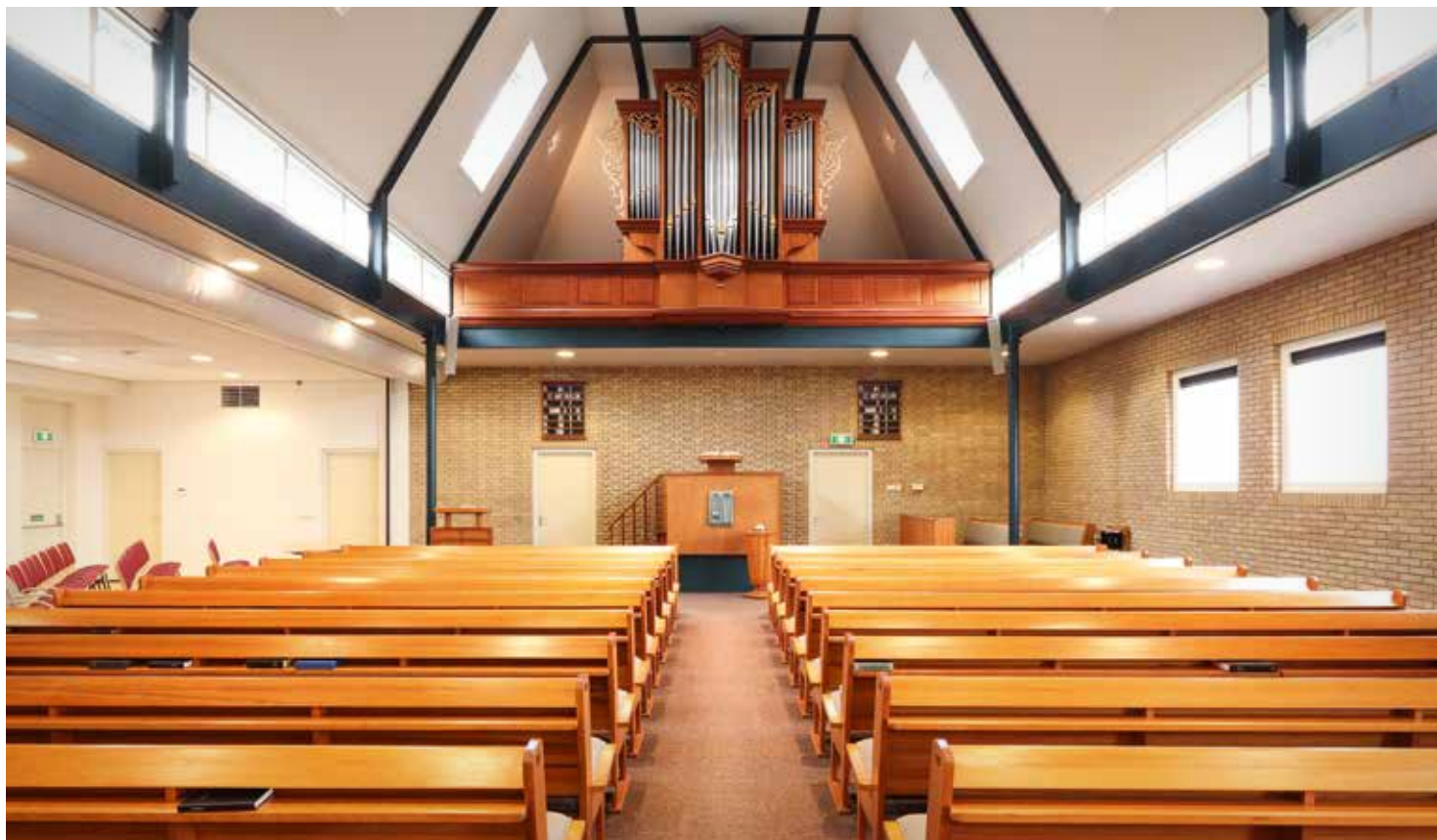

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Berkenwoude

06/12/2018
jaargang 97

nr **10**

Van 1953 tot 2006 wordt de gemeente van Berkenwoude in het ambt gediend door P. Boom. Eerst drie jaar als diaken, daarna bijna vijftig jaar als ouderling. Als er in 1994 met hem gesproken wordt over de trouwe zorg van de Heere, ook in het ambtelijke leven, merkt hij onder meer op: 'Het is een wonder dat de Heere bij de gedurigheid betoond heeft van me af te weten.

Als er een blijke van Gods gunst mag zijn, mag dat ook afstralen op de gemeente. Dan is er gunning in het hart. Dan mag ik de gemeente weleens in de hand des Heeren geven. Wij denken weleens dat wij ze moeten bekeren, maar het ligt in Zijn hand. Dat geeft me hoop voor de toekomst, ook voor de jeugd. De Heere heeft beloofd dat Hij zelfs in de late nageslachten zal werken.'

Het welbehagen van Gods belofte

Jakob zegent zijn zonen. Ze staan rond het sterfbed van hun vader. Abraham is gestorven, Izak is niet meer, Jakob zal niet lang meer leven.

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn.

Genesis 49:10

ds. W. Silfhout,
Capelle a/d IJssel

Wie zal nu de drager zijn van de belofte die God beloofd heeft aan de vaderen? De belofte van het vrouwenzaad? De belofte aan Abraham: In Izak zal u het zaad gezegend worden? Uit welke stam zou nu de beloofde Messias voortkomen? Ze staan daar met elkaar rond het sterfbed van hun vader. Zou er onder hen een zijn die er in het bijzonder voor in aanmerking komt door zijn goed gedrag, door zijn godsvreze, door zijn godvruchtige levenswandel? Wie zou de drager van de belofte worden als het aan vader Jakob had gelegen? Wellicht zou hij een van de zonen van Rachel gekozen hebben. Jozef, omdat hij de zoon van zijn bijzondere liefde was en die hij als uit de hand van de Heere weer terug had ontvangen. Of Benjamin, zijn kleinste. Maar Gods wegen zijn hoger dan onze wegen en Zijn gedachten hoger dan onze gedachten. Niet de eerstgeborene Ruben, ook niet Jozef of Benjamin, maar: Juda, gij zijt het.

Jakob is begonnen met het zegenen van

zijn zonen. Als hij bij Juda komt, wordt zijn geest verlicht door Gods Geest en mag vader Jakob God naspreken. De keuze van hem is niet belangrijk, maar het is Gods keuze. Het is Gods welbehagen dat de belofte zal worden gedragen door Juda en dat uit zijn geslacht de Messias zal geboren worden. Juda zal het zijn die de broeders zullen loven.

Scepter van Juda

Nu moeten we niet denken dat vader Jakob bij Juda bleef steken. Hij mag verder zien. Dat blijkt wel uit de woorden van onze tekst. De scepter zal van Juda niet wijken. Juda zal de scepter, de staf dragen waarin de belofte van de komende Koning gestalte zal krijgen. Juda zal de grootste stam worden als het gaat om het leger. Juda krijgt voorrang bij het offeren. Juda gaat voorop in de oorlog. Het huis van David zal uit hem voortkomen en David zal heersen. Maar dat zal slechts een tijdelijke heerschappij zijn, want de Messias zal uit zijn lendenen voortkomen. En al is er dan straks na de ballingschap geen regerend vorst meer uit de stam van Juda, toch zal de stam van Juda terugkeren. Zie, daarop mag Jakob zien. Zijn geest wordt vervuld met blijdschap over de komende Zaligmaker Jezus Christus. Hij zal als de Koning der Joden geboren worden in Bethlehems beestestal. Hij zal komen om de vervallen hut van David weer op te richten. Er zal een Rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï en een Scheut uit Zijn wortelen zal vrucht voortbrengen. Hij zal de Overwinnaar zijn over dood, graf en hel en daarvoor de weg gaan als Borg en Middelaar van Zijn Kerk tot in de dood. Eens zal de overwinningskreet klinken op Golgotha: 'Het is volbracht!'

Plaatsmakend werk

Juda werd verkoren om de heersende stam te zijn. Niet omdat Juda zulke voortreffelijke eigenschappen had, maar uit genade alleen. Van Juda is op zichzelf niets goeds te zeggen. Zijn leven was vol van ongerechtigheid. Maar in Juda wordt het waar: God heeft gedacht aan Zijn genade. Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt. Het is genade alleen. Eenzijdig Godswerk. Genade in het zenden van Gods Zoon naar deze

In dit nummer

4 Geen kind - geen Kind?

8 'Als de Heere des huizes afwezig is...'

20 Advent en wederkomst

- 2** Het welbehagen van Gods belofte
- 3** De zesde bede in het Gebed des Heeren [48]
- 6** Commentaar: Geld of goed
- 7** Het Hooglied als inspiratiebron [9]
- 9** Dichterbij Dordt [44]
- 10** Boekennieuws
- 11** Jeugdtribiek
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten

De zesde bede in het Gebed des Heeren [48]

'En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze.'

Waar komen verzoeken vandaan? (vervolg)

Thomas Watson

wereld. Genade in het plaatsmakende werk van de Heilige Geest in het hart van een zondaar voor Hem Die genaamd wordt Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst.

Het wonder van zalig worden, ontsluit zich voor het oog van een arme zondaar die door het geloof zich tot Hem ter genezing leert wenden. Waar Gods Geest de zondaar leidt naar de kribbe van Bethlehem, wordt het oog des geloofs ontsloten voor de schoonheid van deze uit Juda voortgekomen Zaligmaker. Hij draagt de naam Juda met recht: Godlover. Hij heeft altijd de eer van Zijn Vader bedoeld. In de navolging van Hem leren arme zondaren het hier met gebroken klanken de kerk nazingen: 'Komt luistert toe, gij godgezinden, gij die de Heer' van harte vreest. Hoort, wat mij God deed ondervinden, wat Hij gedaan heeft aan mijn geest'.

Hebt u iets van die grote blijdschap leren kennen in uw leven, zoals de herders uit de mond van de engel mochten horen: 'Ziet, Ik verkondig u grote blijdschap? Als u moet zeggen dat u daar nog vreemdeling van bent, dan kan het nog, want het is nog genadetijd. Jezus Christus kwam in de wereld om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Bij Hem is genade voor verlorenen, voor hopeloze gevallen. Bij Hem is genade voor hongerigen en dorstigen. Bij Hem is troost in leven en in sterven.

Anna en Simeon

Ziet u ernaar uit dat Hij ook in uw hart geboren zal worden, omdat u met alles waarmee u meende voor God te kunnen bestaan, in de dood bent terechtgekomen? Leg u dan maar neer aan Zijn voeten en blijf er maar liggen met de bede: 'Heere, ik laat u niet gaan, tenzij dat Gij mij zegent'. Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Doe maar als een Anna, die niet week uit de tempel, God dienende dag en nacht. Ze heeft Hem gezien in de armen van Simeon en ook deze weduwe heeft met Simeon mogen belijden: 'Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien'.

Is er heerlijker zien dan het zien op deze geboren Koning der Joden? Houd dan maar aan, grijp dan maar moed. Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven.

Tweede list

Satan kiest de geschikste tijd om te verzoeken. Zoals een handige hengel zijn hengel uitwerpt wanneer de vis het beste bijt, zo kiest de duivel het beste tijdstip, waarin de verzoeking de beste kans van slagen heeft. Er zijn verschillende tijden waarin hij verzoekt:

- Hij verzoekt ons in het prille begin, bij de aanvang van onze godsdienst, als wij nog maar net onszelf aan Christus hebben mogen overgeven.
- De duivel verzoekt, als hij ons ledig aantreft.
- Als iemand uitwendig in nood en in behoeftige omstandigheden terecht komt, verzoekt de duivel hem.
- De satan komt met zijn verzoeking na een genademiddel. Als wij het Woord gehoord hebben of gebeden hebben, of de sacramenten gebruikt, dan werpt satan de hengel der verzoeking naar binnen.

Derde list

Als de satan verzoekt, doet hij een godsdienstig aas aan de haak. Hij kan het vaandel van Christus uitsteken en tot zonde verzoeken onder voorwendsel van vroomheid. Soms is hij een witte duivel en verandert zich in een engel des lichts. Wie zou hem verdenken, als hij als een godgeleerde komt en de Heilige Schrift aanhaalt?

Vierde list

De satan verzoekt geleidelijk tot zonde. Hij verzoekt eerst tot minder erge zonden, opdat hij zó tot ergere kan aandringen.

Vijfde list

De tactiek van de satan is verzoeken te laten overbrengen aan ons door degenen die wij het minst verdenken.

- Door intieme vrienden. Hij verzoekt ons door hen aan wie wij nauw verwant zijn. Hij verzocht Job bij volmacht: hij bracht een verzoeking tot hem via zijn vrouw.
- Soms verzoekt hij door godsdienstige vrienden. Wie zou gedacht hebben dat de duivel in Petrus te vinden was? 'Ga achter Mij, satanas'.

Zesde list

De satan verzoekt sommigen meer dan anderen. Er zijn vijf soorten personen op wie satan het 't meest gemunt heeft:

- Onkundige mensen. De duivel kan zulke mensen in elke strik voeren. Men kan een blinde overall heenleiden.
- De satan verzoekt ongelovigen. Zo iemand is al vloeibaar metaal dat de satan in elke vorm kan gieten.
- De satan verzoekt hoogmoedige personen. Over zulke mensen heeft hij meer macht. Niemand is in groter gevaar om in verzoeken te vallen dan degene die hoog staat in eigen oog.
- Zwaarmoedige personen.
- Personen die ledig zijn. De duivel weet wel werk te vinden voor degenen die ledig zijn. Als de handen niet iets goeds doen, zal het hoofd kwaad beramen (Micha 2:1).

Zevende list

De oude slang trekt de mensen óf van het gebruik van de middelen af, óf maakt dat zij in het gebruik ervan geen voordeel hebben.

Achtste list

Hij tracht ons te verstrikken door middel van geoorloofde dingen. Ontspanning is geoorloofd, eten en drinken is geoorloofd, maar velen zondigen hier door overmatig gebruik en hun tafel wordt hun tot een strik.

(wordt vervolgd)

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

Geen kind - geen Kind?

‘En zij hadden geen kind’.

Lukas 1:7^a

Donker was het in de dagen van Herodes, de koning van Judea. Ook was het vaak donker in het hart van deze kinderen des lichts.

Jarenlang hebben Zacharias en Elizabet uitgezien naar de komst van een zoon. Samen hebben zij erom gebeden, dag aan dag. Maar de tijd verstreek en hen ontviel alle hoop. Anderen zonden hun jonge kinderen uit als een kudde (Job 21:11), maar dit godvrezend echtpaar had geen kind.

ds. C. Hogchem,
Genemuider

Zeker, Psalm 128 kenden zij wel uit hun hoofd. Dat lied waarin een iegelijk die de Heere vreest welgelukzalig wordt geprezen – want zijn huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van zijn huis, en zijn kinderen als olijfplanten rondom zijn tafel. Maar voor deze man en zijn vrouw - zij waren beiden rechtvaardig voor God - kwam dit ‘welgelukzalig’ niet. Zij hadden geen kind: niet één, noch zoon, noch dochter. In hun woning bleef het wat dat betreft stil.

Wél was hun huwelijk gezegend met wederzijdse liefde en sterk was de geestelijke verbondenheid in beider hart. Maar het kruis dat zij droegen, was zwaar. Immers, het ging niet alléén en zelfs niet allereerst over het missen van de oudervreugde. Naar de aard van de oudtestamentische bedeling was het uitwendige een beeld van het geestelijke. Zoals het erfdeel der vaderen voor de ware Israëliet een onderpand was van het hemelse Kanaän, zo

was het ontvangen van een kind voor het geestelijke zaad van Abraham een genadebewijs dat de Verbondsgod hun God wilde zijn. Daarvan had de Heere gezegd: ‘Indien gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn geboden houden en die doen zult... Ik zal Mij tot u wenden en zal u vruchtbaar maken en u vermenigvuldigen, en Mijn verbond zal Ik met u bevestigen... en zal u tot een God zijn...’ (Lev. 26:3, 9, 12). Maar zie, aan Zacharias en Elizabet werd deze belofte *niet* vervuld. Geen zoon van Zacharias en Elizabet zou het priesterambt bedienen voor God.

De Heere gedenkt

Betekenisvol waren hun namen. Zacharias - dat is: ‘de Heere gedenkt’, namelijk aan Zijn verbond. En Elizabet - dat is: ‘God is mijn eed’, of ‘de God des eeds’; de trouwe Verbonds-God, Die in de beloofde Messias Zijn welbehagen tot zaligheid openbaart. O, dat Evangelie had de Heilige Geest in hun hart kostelijk gemaakt. Als doodschuldigen in zichzelf hadden zij de lieflijkheid des HEEREN in Zijn tempel mogen aanschouwen – de schaduwdienst, predikend de beloofde Messias, de verzoening door voldoening.

Maar ach, zij hadden geen kind. Alleen de God des eeds en des verbonds kon de baarmoeder openen en toesluiten. Hij verwaardigde hen niet mee te bouwen in de geslachten aan Israëls grote toekomst. Nooit zouden ze in hun kinderen de beloofde Messias aanschouwen. O, hoe klaagde hen dat aan. Als werd hen toegeroepen: U hebt geen deel aan het Zaad der vrouw, aan hét Kind. Voor u geen welgelukzalig - u hebt geen heil bij God.

Donkere dagen

Donker was het in die dagen - de dagen van Herodes, de koning van Judea (vers 5). Ook was het vaak donker in het hart van deze kinderen des lichts. Er was een inwendige strijd waartegen zij geen kracht hadden. Een voortdurende veroordeling, waarop zij moesten zwijgen. Bovendien was er die grievende smaadheid onder de mensen (vers 25). Eeuwen geleden werd Sara veracht door Hagar (Gen. 16:4); en Hanna getergd door Peninna (1 Sam. 1:5, 6). En nu las Elizabet de stilzwijgende minachting in de ogen van moeders en hoorde zij schimpende woorden van gezegende vrouwen. Alsof zij een Michal was. Alsof er een verborgen zonde moest wezen waarom God strafte. Alsof de hemel bewees dat het rechtvaardig-zijn van dit echtpaar maar schijn was. En inderdaad, het klopte niet. Naarmate

de jaren verstreken waren, was deze pijn al smartelijker geworden. Voor Elizabet, die bedroefde van geest. Voor Zacharias, die met duizend doden van tijd tot tijd naar Jeruzalem ging om zijn priesterambt te be-dienen. O, wat kon het inwendig stormen als hij het brandofferaltaar reinigde of de offerdieren aan het slachten was. Geen geheiligd nageslacht van hem zou staan tussen de Heere en Zijn volk. Integendeel, deze priestertak van Aärons huis, had God met eigen hand afgehouden van Zijn heiligdom. Onverhoord was zijn gebed, dat hij in het bijzijn van Elizabet had gebeden, dag aan dag, jaar in jaar uit.

Gebed en gebedsarmoede

Zacharias heeft ongetwijfeld gebeden in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw. Telkens had Elizabet hem dezelfde gebedswoorden horen gebruiken. En hoe vaak was Zacharias niet moe geweest van zijn eigen smeking. Hoe vaak had hij zich voor zijn gebedsarmoede geschaamd voor God en zijn vrouw. En nu hij oud geworden was en Elizabet ver op haar dagen, was het gebed verstomd. Ja, God had hen verlaten en vergeten.

Heeft u ook het Kind niet? Kent u diezelfde onmogelijkheid en strijd? Is uw ziel neergebogen en moe van de doodslagers? Bent u ook door brandend heimwee als verteerd geworden, maar ontving u het Kind niet? Loopt u geestelijk onvruchtbaar over de aarde, als een afgehouden tronk? O, schep moed uit de behoudenis van Zacharias en Elizabet. De Verbondsgod had hun smeking niet weggeworpen maar bewaard.

Het was bij Zacharias en Elizabet naar menselijk inzicht onmogelijk geworden dat er nog een kind zou komen (vers 7 en 18^b). Ook nu zijn er echtparen voor wie geldt dat er geen verwachting is in de natuurlijke, middellijke weg.

- Laten zij bedenken dat een kinderloos huwelijk niet hetzelfde is als een ongezegend huwelijk. Veel toch kan de Heere - Die een iegelijk man zijn eigen huisvrouw als met Zijn eigen hand toe-brengt - geven in elkaar.
- Laten zij ook bedenken dat de oudtestamentische schaduwdienst vervuld is in Christus en daarom het uitwendige ook geen beeld meer is van het geestelijke. De smaadheid die in het bijzonder Elizabet heeft ervaren onder de mensen, is niet meer. Wel is er soms verlegenheid en onbeholpenheid onder de mensen: wat zij zullen zeggen

aangaande hen die geen kind ontvangen hebben. Het moge in liefde verdragen worden, in het besef dat het (meestal) goed is bedoeld.

Geen bijzonder oordeel

Nog enkele gedachten over kinderloosheid:

- Dat bij al de vragen die in het hart kunnen leven, geen plaats gegeven zou worden aan de gedachte dat het een *bijzonder* oordeel is wanneer ons een kind onthouden wordt.
- Is er geen oudervreugde, het verbindt aan Gods genadetroon. Geeft Hij geen kind, Hij geve vereniging met Zijn wil. O, God legt vaak een kromming in ons leven op één van de meest gevoelige plaatsen. Er zijn vaak veel verborgen tranen, ook al is er een kind of zijn er kinderen. Want er zijn vele soorten van kruisen, van allerlei maat en gewicht. En bij dat alles ontbreekt ons van nature de vereniging met Gods wil. Nooit zullen wij Zijn wil kunnen buigen naar onze wil, ook al ontbrandt er nog zo'n groot vuur in ons binnenste. Maar andersom kan wel: Hij vermog ónze wil te buigen naar Zijn wil. Wat Hij ook onthoude, Hij onthoude dát niet.
- Laten zij die geen kind hebben ontvangen, niet bevreesd zijn voor de toekomst. Zich niet pijnigen met de vraag hoe het moet -als de Heere draagt en spaart- wanneer het waarheid zal zijn: 'Ik ben oud geworden' (vers 18). Heeft menigeen niet mogen zeggen: 'Hoewel we geen kind hebben, hebben we er vele; hoewel we vaak bezorgd zijn geweest voor de dag van morgen, zijn we beschaamd uitgekomen met onszelf'.
- Voorts blijkt uit deze geschiedenis dat de Heere groot is van raad en machtig van daad. Dat het enerzijds onze bede zij: 'Uw wil geschiede'. Maar anderzijds mogen we nooit vergeten dat de Heere een God van wonderen is. Velen hebben ervaren dat Hij sloot en opende op een tijd die niet hún tijd was. Velen hebben gedacht dat hun gebed niet verhoord werd, totdat door hun berekeningen een streep werd gehaald. O, dat diepe besef dat de Heere de sleutel heeft van alle zaken, ook als wij geen lichtpunten meer zien - dát besef wone in onze harten.
- Laat er daarom ook het gebed zijn om bewaring, opdat er geen wegen ingeslagen zouden worden die de Heere niet behagen.

Een zaad Gods

En verder, waarom begeren wij een kind? Wat was de diepste blijdschap van het echtpaar dat ouderpaar werd? Werd tijdens

de kerkelijke huwelijksbevestiging niet gebeden: '...de kinderen, die het U *belieft* hun te geven, godzaliglijk opbrengen mogen, tot eer van Uw heilige Naam, tot stichting van Uw gemeente, en tot verbreiding van Uw heilig Evangelie. Wil ons verhoren, o Vader van alle barmhartigheid, door Jezus Christus.'

Zacharias en Elizabet zochten een zaad Gods, een zaad waaruit Sion zou mogen worden gebouwd. Het ging hen om de God des verbonds en Zijn dienst - om een zaad, dat geborgen zou zijn in het Kind.

Kent u het Kind? Begeert u het Kind? Zoekt u voor uw kinderen het Kind? Of zijn we allen van nature geen adamskinderen, die de eeuwige dood hebben verdiend? Is er een andere Zaligmaker dan Hij? O God, bekeer ons tot U, dan zullen wij bekeerd zijn.

Loopt u geestelijk onvruchtbaar over de aarde, als een afgehouden tronk?

O, schep moed uit de behoudenis van Zacharias en Elizabet. De Verbondsgod had hun smeking niet weggeworpen maar bewaard.

Geld of goed

‘Welnee!’ Dat was het welsprekende antwoord van tweederde van de gereformeerde gezindte op de vraag of geld een te grote plaats inneemt in hun leven. ‘Ja’, zo luidde bij die RD-enquête bij ruim 80 procent het antwoord op de vraag of de gereformeerde gezindte materialistischer werd.

P. Schalk,
Veenendaal

Eigenlijk zit er een tegenstrijdigheid in deze antwoorden. Iedereen wordt materialistischer, maar bij mij valt het wel mee. Goed om eens na te denken over geld en goed.

‘Geld maakt niet gelukkig, maar het is wel gemakkelijk als je het hebt’. De uitdrukking is bekend. En er zit een diepe waarheid in. Want wat heb je aan veel geld als je er alleen voor staat? Of wat moet je met je rijkdom als je huwelijk stukloopt? En zou je al je geld niet willen geven voor gezondheid als je plotseling ernstig ziek wordt? Allemaal voorbeelden die duidelijk maken hoe relatief het bezit van geld en goed is. Zelfs de duivel weet het als hij tegenover God staat en zegt: ‘Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven’ (Job 2:4b). Oftewel, geld en goed vallen weg als we in de problemen komen. Maar voor het dagelijks leven is het toch wel van belang.

Geld, een risico

Gemakkelijk als je het hebt. Ja, dat is waar. Maar geld is ook een risicovol bezit. In 1 Timótheüs 6 staat een waarschuwend tekst: ‘Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en in de strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mens doen verzinken in verderf en ondergang’. Blijkbaar kan geld je vastgrijpen, in die zin

Het gaat niet om het jagen naar geld en goed. Want er is meer! De Heere heeft ons een heel andere opdracht gegeven, namelijk om ons leven te besteden in Zijn dienst en tot Zijn eer.

dat het je leven gaat beheersen. En dat loopt fout af. Vandaar dat in het tiende vers staat: ‘Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken’.

Geld, een bewaring

Moet je dan maar zorgen dat je geen geld hebt? Dat is ook weer niet aan de orde, want daarmee kom je aan de andere kant in de problemen. Denk aan Agur, die in Spreuken 30 zegt: ‘Armoede of rijkdom, geef mij niet; voed mij met het brood van het mij bescheiden deel; opdat ik, zat zijnde, U dan niet verloochene, en zegge: Wie is de Heere? Of dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele, en de Naam van Mijn God aantaste’. Dat is een bijzonder gebed van Agur.

Blijkbaar was hij bang dat hij de Heere niet meer nodig zou hebben als hij te rijk zou worden. Dat hij te onafhankelijk zou worden, te gearriveerd, te veel steunend op eigen vermogen, zowel letterlijk als figuurlijk.

Agur gaat nog verder. Hij is zelfs bang dat hij in zijn rijkdom de Heere zou gaan verloochenen en zeggen: ‘Wie is de Heere?’ Wat een diep inzicht had Agur in zijn eigen bestaan. Hij voelde blijkbaar aan dat hij met zijn rijkdom alles kwijt zou kunnen raken. En aan de andere kant was hij bang voor de zonde van diefstal als hij arm zou worden.

Geld genoeg

Niet te rijk, niet te arm. Dat is de korte samenvatting van het gebed van Agur. Als dat ons uitgangspunt is, dan komt ons omgaan met geld en goed in het juiste perspectief te staan. Dan gaat het niet meer om het jagen naar geld en goed. Want er is meer! De Heere heeft ons een heel andere opdracht gegeven, namelijk om ons leven te besteden in Zijn dienst en tot Zijn eer. Maar hoe dan? In het Nieuwe Testament gaat Paulus er in 1 Timótheüs 6 op door, nadat hij erop heeft gewezen dat geldgierigheid een wortel is van alle kwaad. Na deze indringende waarschuwing wijst Paulus een betere weg als hij verder schrijft: ‘Maar gij, o mens Gods, vlied deze dingen; en jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid’. Dat zijn vruchten van de Geest, waarmee ook wij uit genade versierd kunnen worden. Dat is het ware goed waarop we elkaar mogen wijzen. Dan komt onze omgang met geld en goed in het juiste perspectief te staan. Dan vergaderen we ons geen schatten op de aarde, maar in de hemel.

Het Hooglied als inspiratiebron [9]

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

We gaan de serie over het Hooglied beëindigen met een predikant uit ons eigen kerkverband en wel ds. G. van Reenen (1864-1935), die menigmaal de kansel heeft beklommen, maar ook zeer vaak de pen ter hand genomen heeft om te spreken of te schrijven van hen die zo zwart zijn als de tenten van Kedar en ook te getuigen van Hem Wiens uitnemende liefde beter is dan de wijn.

'O, hoe menig martelaar betrad door Jezus' liefde aangegord, met opgericht hoofd het voor hem opgerichte moordschavot.'

Deze bij velen geliefde prediker (die ook weet had van een scherpe doorn in het vlees) moet zich wel zeer aangetrokken gevoeld hebben tot een Bijbelboek als het Hooglied. In zijn eertijds was hij kunstschilder en het schilderen met woorden was hem niet vreemd. In zijn preken wist hij op zeer originele en creatieve wijze de meest poëtische beelden weer te geven.

Soms kwamen er bezwaren tegen de prediking van ds. Van Reenen. Men zei dan dat hij te veel vergeestelijkte. Dan antwoordde de dominee: 'Ik heb niets in de tekst gelegd, ik heb er alleen maar wat uitgehaald'. Het is opmerkelijk dat nog steeds elke zondag op diverse plaatsen in ons land preken van ds. Van Reenen gelezen worden en dat zijn "Samenspraken"

tussen Bart en Kees nog steeds ter hand genomen worden.

Beter dan wijn

In zijn tweede bundel "Keurstoffen" vinden we een predikatie over een tekst uit het Hooglied: 'Uw uitnemende liefde is beter dan wijn' (Hoogl. 1:2b). En dan blijkt al in de inleidende woorden dat ook Van Reenen het 'Hoge lied' beschouwt als een allegorie, waarin de gemeenschap tussen Christus als de Bruidgom en Zijn Kerk als de bruid bezongen wordt: 'Het Hooglied mag het uitnemendste van alle liederen worden genoemd. Niet alleen mag het deze titel voeren, omdat het ver verheven is boven de geesteloze en zouteloze liederen, waarmee de wereld in onze dagen als overstromd is, maar ook daarom, dat het

verre uitblinkt boven alle andere geestelijke liederen. Immers, het meest verheven onderwerp wordt er in bezongen, namelijk de hoge en verheven omgang van de Koning der koningen, den Heere der Heeren met Zijn allerdierbaarste Bruidskerk'. In de toepassing benadrukt ds. Van Reenen nog eens die uitnemende liefde van de Bruidgom: 'O zoete, zalige liefde, die Jezus telkens wil bewijzen aan Zijn Bruid, die telkens als door de zonden overweldigd wordt. Ja, door Jezus' liefde is het dat gij, Zijn zwakke Bruid, geroemd wordt als een die er uitziet als een verschrikkelijke slagorde met banieren. O, hoe menig martelaar betrad door Jezus' liefde aangegord, met opgericht hoofd het voor hem opgerichte moordschavot. O, welk een zalige dronkenschap verwekt ons Jezus' liefde, als het hart, overstelpt van liefde, wegzinkt in verwondering'.

Uw uitnemende liefde

We spoeden ons naar een slotwoord. We hebben in de voorgaande artikelen kunnen lezen dat vanaf de tijd van de Vroege Kerk er steeds predikers en theologen geweest zijn, die geschreven hebben over het Hooglied. Dit Lied der liederen was voor hen een inspiratiebron om te spreken over de verborgen omgang van Christus met Zijn bruid. In het verleden zijn er ook velen geweest, en die zijn er nog steeds, die in dit lied niet meer zien dan een lied over de liefde tussen man en vrouw. Maar de Kerk van alle eeuwen heeft steeds verder mogen zien.

Welnu, vertegenwoordigers daarvan hebben we u in deze serie voor ogen gesteld. Uiteraard is die lijst niet compleet, maar dat was ook ons streven niet. Het grootste zou zijn wanneer wij onderwerp mogen zijn van die liefde van de Bruidgom: een genade die alle verstand te boven gaat. Met zulk een wens eindigde ook ds. Van Reenen zijn preek: 'Och, dat Hij het bij u dan maar buiten hope make, dan zal Hij u ook zekerlijk de uitnemendheid Zijner liefde betonen in de vrijmaking uwer ziel. Dan, als gij dreigt te bezwijken onder de last uwer zonden, als gij dreigt weg te zinken in het eeuwig verderf, dan zal Hij tussenbeide treden en Hij zal zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, ik heb verzoening gevonden (Job 33:24b). Dit geve u de Heere tot uw onuitsprekelijke blijdschap te ervaren, en zekerlijk zal dan het getuigenis uwer lippen gelijk zijn aan dat van de Bruid: Uwe uitnemende liefde is beter dan wijn'.

(slot)

'Als de Heere des huizes afwezig is...'

In zijn alleenspraak over het predikambt overpeinst de jonge Thomas Boston dat al het goede van Boven moet komen. 'Let er dus op, o mijn ziel, dat gaven niets zullen vermogen.'

J. van 't Hul,
Lieren

Thomas Boston diende zijn tweede gemeente, Ettrick van 1707 tot aan zijn overlijden in 1732.

Iemand kan preken als een engel en toch geen nut doen, schrijft Boston. 'Als Christus Zijn tegenwoordigheid onthoudt, zal alles tevergeefs zijn. Als de Heere des huizes afwezig is, zal het gezin een walging hebben van zijn voedsel, al zou het rond de ingang van de tent neervallen'.
Waarom zwemmen er dus geen vissen in het net? Boston schrijft aan zichzelf: 'Ziet u nu nog niet wat de reden is dat u zo lang zwoegt en niets vangt? Er komt geen kracht in mee. De mensen zijn net als Samuël die, toen God hem riep, dacht dat het Eli was. (...) Wanhoop evenwel niet, o mijn ziel, aan de bekering van wie dan ook, al is men nog zo losbandig. Want het is de kracht van de Geest, die iemand in het net drijft en die is onweerstaanbaar.'

Een vis en een varken

De onbekeerde mens wordt door Boston vergeleken met een vis

in het water. Haal 'm eruit en hij kan niet langer leven. Neem een mens zijn afgoden af en hij zal met Micha zeggen: 'Gijlieden hebt mijn goden die ik gemaakt heb, weggenomen; wat heb ik nu meer?' Boston: 'Het enige vermaak van de natuurlijke mens bestaat in de genieting van de zonde, maar in heiligheid scheppen ze niet meer behagen dan een vis in een verblijf op het droge, of een varken in een paleis. O, de droevige toestand van de natuurlijke mens!'

Uitgerekend zulke vissen moeten gevangen worden in het evangelienet. Tot dat doel heeft God het predikambt ingesteld, schrijft Boston. Predikanten worden gezonden om de blinden de ogen te openen en hun zielen te vangen. Evangeliedienaren zijn vissers. En het is hun taak om vis te vangen en zielen tot Christus te leiden. 'Vissers vangen de vis met een net. Zo hebben ook predikanten een net om zielen mee te vangen. Dat net is het eeuwig Evangelie, het Woord des vredes en der verzoening, waarmee de zondaars gevangen worden!'

Vissers moeten er wel op toezien waar ze de netten uitwerpen, zegt Boston. Hij ziet twee soorten water waar de netten moeten worden uitgezet. In de eerste plaats: in de openbare samenkomsten van de dienst des Heeren. 'Daar werd Lydia's hart geopend'. In de tweede plaats: in persoonlijke gesprekken. 'Het behaagt de Heere menigmaal om dit te zegenen tot welzijn van de ziel!'

U moet er zorg voor dragen, o mijn ziel, dat, wanneer u ooit te maken krijgt met een ontwaakte consciëntie, u het geneesmiddel niet toepast voordat de wond diep genoeg is. Neem alle middelen te baat om aan de weet te komen of zo'n ziel bereid is Christus op Zijn eigen voorwaarden aan te nemen of niet!'

Niet opgeven

Predikanten kunnen van zondag tot zondag uitgaan en vele preken houden, terwijl er in hun waarneming geen mens wordt bekeerd. Vissers kunnen lang zwoegen en toch niets vangen. 'Maar de

vissers leggen daarom het werk nog niet neer'. Vissen kunnen soms dichtbij het net komen en zich toch weer terugtrekken. Zielen kunnen enigszins worden aangeraakt bij het horen van het Evangelie en toch blijven in een gans bittere gal en samenknoping van ongerechtigheid. Sommige vissen worden wel een ogenblik gevangen, maar ze zitten niet vast genoeg in de mazen en worstelen zich er weer uit. 'Zo hebben sommige zielen een overtuiging en lijken ze gevangen te zijn, maar helaas, ze onderdrukken hun overtuiging geheel, blijven in de kindergeboorte

staan; hun weldadigheid is als een morgenwolk en als een vroegkomende dauw die spoedig heengaat. Daarom moet u er zorg voor dragen, o mijn ziel, dat, wanneer u ooit te maken krijgt met een ontwaakte consciëntie, u het geneesmiddel niet toepast voordat de wond diep genoeg is. Neem alle middelen te baat om aan de weet te komen of zo'n ziel bereid is Christus op Zijn eigen voorwaarden aan te nemen of niet'.

De rechterzijde van het schip
En dus: houd moed, zo spreekt Boston

zichzelf toe. 'Houd moed, o mijn ziel, en geef niet toe aan deze ontmoedigingen. U weet niet of Christus niet eens zal komen om u te leren het net neer te laten aan de rechterzijde van het schip en u toch een visser van mensen kunt worden. Hoop op God, want u zult Hem nog loven voor de menigvuldige verlossing van uw aangezicht, zoals u reeds gedaan hebt, en voor die zielen die het u misschien vergund wordt te vangen'.

(wordt vervolgd)

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [45]

De welmenende roeping

*Uit de DL hoofdstuk 3/4,8:
'Doch zovelen als er door het Evangelie geroepen worden, die worden ernstiglijk geroepen. Want God betoont ernstiglijk en waarachtiglijk in Zijn Woord, wat Hem aangenaam is: namelijk dat de geroepenen tot Hem komen. Hij belooft ook met ernst allen, die tot Hem komen en geloven, de rust der zielen en het eeuwige leven.'*

Een mens kan dat dus tegenhouden. Wanneer een zondaar niet wil (meewerken), dan wordt hij niet bekeerd. Vanuit dit gegeven valt er ander licht over de schijnbaar vetrouwde woorden van hoofdstuk 3 van de remonstranten. Daarom hebben onze Dordtse vaders deze twee hoofdstukken samengenomen en in één hoofdstuk 3/4 op beide gereageerd. Het gaat hier om een wezenlijke zaak: hoe wordt een mens bekeerd? Hoe werkt de Heilige Geest nu? Hoe kom ik bij de Middelaar? Er is geen belijdenisgeschrift dat hier zo uitvoerig en duidelijk over is. Samengevat gaat het over onze ellendestaat, de bekering tot God en hoe dat gaat.

Na de belijdenis van schepping en val (1), de erfzonde (2), onze dood in zonden en misdaden (3), het tekort van het licht der natuur (4), de onmogelijkheid om door de wet zalig te worden (5) volgt de hartelijke erkenning, dat alleen Gó d zondaren zalig maakt (6) doordat Hij zondaren naar Zijn welbehagen roept (7).

U weet waarom het derde hoofdstuk wat vreemd wordt aangeduid met hoofdstuk 3/4. Dordt reageert op de vijf artikelen van de remonstranten. Hoofdstuk voor hoofdstuk, 1, 2, 5. Echter in hun hoofdstuk 3 scheen op zich niets onrechtzinnigs te staan. Maar in hun hoofdstuk 4 bleek, dat ze het werk van de Heilige Geest wederstandelijk achtten.

Weer gaat het over de prediking, in elk hoofdstuk tot nu toe, zoals we zagen.

Het gaat over het oprechte spreken van God. Hoe kan het ook anders, want Hij is de Waarachtige. Hij speelt geen spel met de zondaar, die onder de prediking verkeren mag. In Zijn beloven is Hij even waarachtig als in Zijn bedreigen. Wanneer Hij zegt, dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar daarin dat hij zich bekeert en leeft, dan is dat ernstig geméénd. O, die leugenachtige mens, die denkt dat de God der waarheid liegt. 'Gedenk dat God Zelf u door hem aanpreekt en bidt', staat in het formulier tot bevestiging van een dienaar des Woords.

Wanneer in de prediking de ernst van de val van een mens wordt verzwegen, is dat heel erg. Maar wanneer aan deze ernst in de prediking wordt afgedaan, is dit niet minder erg. Dit moet hoorbaar en tastbaar zijn in de eerlijke Bijbelse prediking! Duidelijk genoeg is tot hiertoe in dit hoofdstuk getekend wie de mens is en blijft vanuit zichzelf. Maar dit doet niets áf aan deze ernst en waarachtigheid van de prediking.

De prediking is niet om te beredeneren, maar om eronder te buigen. Is er groter vermaak voor een dienaar des Woords dan de ruimte uit te stallen, die er bij Gó d vandaan is, voor een totaal verloren mens? De bewogenheid die in Christus Jezus was zal hem toch aansporen? Het eeuwige wonder dat God naar de prediker zelf omzag, kan toch niet verborgen blijven? 'Mij de grootste der zondaren is deze barmhartigheid geschied'. Zou je dat niet horen doorklinken?

Of denk jij nog steeds dat je vrijblijvend onder deze prediking kunt zitten?

v. A.

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Boekennieuws

“Verheft de banier”, bundel tijdredes ds. G.H. Kersten en andere predikanten, twee delen, uitg. de Ramshoorn, Goes; resp. 155 en 138 pag.; € 17,50 per deel, € 29,50 per set.

Verheft de banier

Onder de titel “Verheft de banier” verscheen bij uitgeverij De Ramshoorn een tweedelige serie met tijdredes. Deze bundels zijn uitgegeven ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Ds. A. van Heteren schreef als vice-voorzitter van het hoofdbestuur een voorwoord. Hij verzorgde ook een meditatie voor het eerste deel.

De eerste bundel bevat vervolgens een tijdrede van ds. G.H. Kersten, oprichter van de SGP. Deze rede is gehouden in het oprichtingsjaar van de SGP, op een biddag die was uitgeschreven op verzoek van de overheid. De Eerste Wereldoorlog hield Europa in zijn beangstigende greep. Doordat opeens een einde kwam aan de oorlog, werd de biddag in een dankdag veranderd. In de preek klinkt een krachtig appel voor Bijbels-gereformeerde politiek, tegen Rome en vóór Oranje. Overheid en onderdaan worden ernstig op hun verantwoordelijkheid gewezen. Op zeer aansprekende wijze combineert ds. Kersten dat met uit te werken hoe een arm zondaarsvolk, dat moet buigen onder de schuld, Christus benodigt en zich voegt onder Zijn banier.

In deel 1 zijn verder tijdredes opgenomen van de predikanten A.T. Huijser, C. Sonneveld, G.M. de Leeuw, A.F.R. van de Veen en A. Verschuure. De eerste tijdrede in deel 2 is van wijlen ds. G. Wisse. Deze prediker, een tijdgenoot van ds. Kersten die zich later ook aansloot bij de SGP, is juist mede vanwege zijn tijdredes bekend geworden. In het tweede deel treffen we verder een tijdrede aan van de predikanten J. de Bruin, D.J. Budding, D. Heemskerk, wijlen F. Mallan, A. Schultink en J.A. Weststrate.

Bij de tijdredes zijn de gebruikte liturgieën weergegeven. Daaruit blijkt dat bij slechts één van de tijdredes artikel 36 van onze Neder-

landse Geloofsbelijdenis is gelezen. Toch een voorbeeld dat navolging verdient. In dit artikel belijdt de kerk immers op grond van Gods Woord op welke wijze ze in de samenleving staat en wat het ambt van de overheid is. Het is nodig dat *dit* getuigenis wordt gehoord en beleefd, ook in onze tijd. Heeft de tijdrede toekomst? Deze bundels laten zien van wel. En ik hoop het ook. Elke preek moet toegespitst zijn op de hoorders in hun praktische en geestelijke omstandigheden. Maar het is goed en nodig gelegenheden te zoeken en te benutten om speciaal in te gaan op de nood van de tijd. Oprechte verootmoediging is nodig, en dat de banier van Koning Jezus wordt opgeheven. Het is nodig om in het licht van Gods Woord te merken dat de voetstappen van deze Koning worden gehoord. Nog een kleine tijd, dan zal Hij de wereld oordelen. Die niet gewild hebben dat Hij Koning over hen zou zijn, gaan dan voor eeuwig verloren. Maar die Zijn verschijning hebben lief gekregen, zullen het Koninkrijk beërven. Van hun lippen klinkt dan een eeuwig loflied. Dan zijn tijdredes niet meer nodig.

ds. G.W.S. Mulder, Zoetermeer

“De vrijgekochten des HEEREN”, ds. J. van Belzen; uitg. Gebr. Koster, Barneveld; 118 blz.; € 11,90

Op de leerschool van het gebed

Graag voldoen we aan het verzoek om deze prekenbundel met de inhoudrijke titel “De vrijgekochten des HEEREN” van onze overleden geliefde vriend ds. J. van Belzen te recenseren. Zijn zoon Lennart van Belzen, ouderling in onze gemeente te Leerdam, heeft de preken op schrift gesteld. In deze preken worden we eerlijk behandeld. De schrijver sluit ook steeds zichzelf in bij het onderzoek naar de waarheid van de orde des heils. Eerlijk worden we gewezen op de ontzaglijke doodstaat van de mens, maar ook op de grote noodzakelijkheid om bekeerd te worden: ‘Er is een werk Gods nodig in het leven van een mens’, om niet zomaar rustig door te leven.

De jeugd wordt in ruime mate meegenomen in deze preken. Maar ook wordt het soevereine welbehagen Gods verklaard. Hoe nu de uitverkoren en verloren zondaar met God kan worden verzoend op een rechtsgrond, in de weg van het wonder. Er wordt niet alleen gezegd dat het moet, maar ook hoe het gaat. De bevindelijke weg, hoe de Geest nu deze weg uitwerkt, wordt op klare wijze uitgewerkt. Hoe noodzakelijk de ontdekking is, om te leren dat van onze zijde niets meer meedoet in het stuk van zalig worden. En dan het grote wonder, om alleen in Christus

deze weg te leren kennen. O, deze verborgenheid wordt verklaard, om nu alleen in Christus de rust en vrede te mogen vinden. Bij de aanvang en bij de verdere voortgang. Om zo de roem alleen te mogen vinden, voorzover de Heere dan een mens inleidt in deze Drie-enige God. Het is een keurige en compacte uitgave van een onder ons bekende en geliefde uitgever. De lengte van deze preken is geschikt om ze te gebruiken in de leediensten. Dat ook van de auteur zou mogen gelden: ‘sprekende nadat hij gestorven is’. Lees en herlees! Het is de oude en vertrouwde waarheid, gegrond op de Heilige Schrift, hoe nu een Adamiet op rechtsgrond een Sioniet kan worden.

ds. C. van Krimpen, Yerseke

Wachter, wat is er van de nacht?

D. van Wijngaarden, Veenendaal

Het is nacht en heel donker. De wachter staat al uren op zijn post. En dan ineens klinkt daar een stem door het donker: 'Wachter, wat is er van de nacht?' (Jes. 21:11).

Op de muren van de oude stad staat een man die de wacht houdt. Juist op de muur kun je ver kijken en het gevaar al ontdekken. Er kunnen vijanden zijn, die de stad willen besluipen en innemen. Onderaan de muur, in de stad, staat ook een man. Hij is ongerust. Wordt het nu nog niet licht? Zou het gevaar geweken zijn? Komt de zon al op? Hij roept naar de wachter. Hoor het antwoord van de wachter vanuit de nacht: 'De morgenstond is gekomen en het is nog nacht'. Ik zie de eerste stralen van de zon al over de heuvel komen.

In de Adventtijd denken we eraan dat de Heere Zelf het Licht deed opgaan in de donkere wereld. De Heere Jezus is geboren in Bethlehem. De wachter is Gods knecht. De dominee mag preken dat het Licht is geworden in de wereld. De man onderaan bij de muur voelt zich onrustig. Ieder die de duisternis van het eigen hart ziet, verlangt naar het Licht. Zij mogen het horen: 'De Heere is geboren!' In Psalm 130 zingen we: 'Mijn ziel, vol angst en zorgen, wacht sterker op den Heer', dan wachters op de morgen; de morgen, ach, wanneer?' Dat verlangen naar de Heere Jezus is heel sterk. Is dat ook zo in jouw hart? Want de Psalm gaat verder: 'Er zal verlossing komen; Zijn goedheid is zeer groot!' Heb je ook weleens 's morgens in het donker uit je raam zitten turen of het al licht werd?

Heb je de duisternis in je eigen hart al gezien? Is het al Licht geworden in jouw hart?

vervolgverhaal

48

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

'Meer dan acht jaar geleden was ik heel gelukkig met mijn lieve vrouw en onze kleine zoon, een jongen van nog geen twee jaar. Ongelukkig genoeg begon ik te drinken en vaak kwam ik zwaar beschonken thuis.'

Aan Palko vertelt Lesina zijn geheim. 'Ik zei dan niets en zat maar wat voor me uit te staren. Ik was niet boos, ik schold niet. Ik gooide niet met van alles en nog wat, zoals andere dronken mensen wel doen. Een vreemde kon het amper aan me zien als ik te veel op had. Vaak ging ik naar bed en sliep dan mijn roes uit.

Op een dag was het weer zover en toen ik thuiskwam, zat onze kleine jongen in de voorkamer te spelen. Hij kon al lopen en

waarom ik hem meenam voor een wandelingetje weet ik niet. Mijn vrouw was in de slaapkamer en had mij niet zien komen. Toen ze Mischko niet meer zag, schrok ze en liep direct naar buiten. Ik was toen al het bos in, maar een buurvrouw stelde haar gerust en zei dat zij ons het bospad op had zien gaan. Toen ik na twee uren alleen thuiskwam, was het hele dorp in rep en roer. Overal hadden ze mij gezocht. 'Waar is Mischko, waar is onze kleine jongen!' riep mijn vrouw in paniek. Ik zei niets,

want ik wist het niet. Ik staarde haar alleen maar aan en haalde mijn schouders op. Toen ging ik naar binnen, liet me op bed vallen en sliep direct in. Ik heb na die afschuwelijke gebeurtenis nooit meer een druppel drank aangeraakt. Maar daar hadden we onze Mischko niet mee terug. Wat hebben we gezocht, bang soms voor wat we zouden kunnen vinden in een kloof of onderaan een steile helling. Waar was ik toch geweest? Ik kon er mij niets, maar dan ook niets van herinneren.'

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Aalburg,
ds. C. Hogchem te Genemuiden;
Te Bodegraven, te Oostkapelle en
te Zoetermeer (voor de zending in Albanië)
ds. H. Brons te Vlaardingen;
Te Hilversum,
ds. G. van Manen te Elspeek;
Te Scherpenzeel,
ds. P.D. den Haan te Tholen;
Te 's-Gravenpolder,
ds. C. van Ruitenburch te Krimpen a/d IJssel;
Te Sioux Center (Iowa, VS), ds. A.A. Brugge
te Lethbridge (Alberta, Canada);
Te Wolphaartsdijk,
ds. G.J.N. Moens te Lisse.

PASTORIEZORGEN

Vorige week woensdag is ds. J.S. van der Net, emeritus predikant van Houten, opgenomen in een verpleeghuis in Utrecht. Daar zal hij naar schatting zeker twee maanden moeten blijven. Alle gemaakte afspraken voor preekbeurten moeten dus vervallen. De Heere, in Wiens hand ons aller leven is, zij onze oude broeder goed en nabij. 'O God, wil mij bewaren, bij 't klimmen mijner jaren' (Ps. 71:12, berijmd). v.A.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS KAMPEN 11 OKTOBER 2018

Ds. A. Schot opent namens de roepende kerk

Zwolle de vergadering op de gebruikelijke wijze.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. C. Hogchem, assessoren: ds. P.G. Heijkamp en ds. A. Schot, scribae: oud. F.J. Verweij en oud. C. Brouwer, quaestor: oud. H. van Dalssen.

Te memoreren zaken. Broeder S. de Visser mocht op 20 mei zijn 25-jarig ambtsjubileum gedenken. Eerst was hij diaken in Aagtekerke en vanaf 2005 mag hij de post Leeuwarden als evangelist dienen. Op 8 augustus herdacht echtpaar Kramer uit Urk hun 25-jarig jubileum als kostersechtpaar.

Naar aanleiding van de notulen van de vergadering van 22 maart meldt G. Roos dat de classicale Mediacommissie in overleg met de classisscriba in het voorjaar een classicale ambtsdragersconferentie zal beleggen samen met het deputaatschap KGJO.

Een appelschrift van een echtpaar uit een der gemeenten wordt in comité behandeld. De commissie studentenpastoraat heeft een verdere uitwerking gemaakt van de notitie die op de vorige vergadering is aanvaard. De commissie geeft daarin de noodzaak aan om in iedere kerkenraad iemand te benoemen die contactpersoon is voor de studenten. Ook stelt de commissie voor in Groningen een coördinator te benoemen die de pastorale zorg onderhoudt met de studenten van ons kerkverband.

De classis draagt classisdiaken H. Bruggink voor aan de Raad van Bestuur van de Vlucht-

heuvel om hem namens de classis Kampen te benoemen als lid van de op te richten Raad van Advies.

In verband met het vertrek van ds. J.B. Zippro en de komst van ds. D.W. Tuinier worden de consulentenschappen als volgt verdeeld: ds. P.G. Heijkamp: Groningen en Marknesse, ds. C. Hogchem: Nunspeet, Oudemirdum en Urk, ds. A. Schot: Drachten, Genemuiden, Kampen en Zwolle en ds. D.W. Tuinier: Emmeloord, Hoozevee en Lelystad.

Bij de bespreking van de verslagen van de kerkvisitaties wordt gevraagd te letten op eenduidigheid in de vraagstelling. Ook wordt gesteld dat het wellicht beter is om niet een predikant en een ouderling uit dezelfde gemeente de visitatie te laten uitvoeren. De eerstvolgende classisvergadering zal worden gehouden op donderdag 28 maart 2019. Nadat oud. G. Vlastuin van Zwolle op de gebruikelijke wijze heeft geëindigd, sluit de preses de vergadering.

F.J. Verweij, scriba

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2018

Pag. 49, **EMERITUS PREDIKANTEN.**

Het adres van ds. J. Driessen is gewijzigd in: "Oordenstaete", Nudenoord 126, 3079 ZK Rotterdam. Zijn telefoonnr. blijft 079-5932643.

Pag. 176, **gemeente GOES.**

Scriba van de diaconie is nu: E.D. van der Ree, Bob Marleylaan 35, 4462 LR Goes, (0113) 232573, edvanderree@kliksafe.nl.

Berichten

UITNODIGING WINTERCONFERENTIE STUDENTEN

Studenten aan universiteiten en HBO-instellingen zijn vrijdag 18 januari 2019 van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor studenten van de Gereformeerde Gemeenten.

De conferentie begint met een maaltijd. Ds. W.A. Zondag verzorgt hierna een lezing over het thema "Geweld in het Oude Testament".

Na de pauze volgt een bespreking in groepen.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda. Tijd: inloop vanaf 17.00 uur; opening: 17.30 uur; maaltijd: 17.45 uur; aanvang lezing: 19.00 uur; sluiting om ca. 21.45 uur. Kosten: € 5,- p.p. (graag vooraf overmaken op IBAN NL27 RABO 0322 4299 94 t.n.v. Stude-renden Ger. Gem. o.v.v. voor- en achternaam). Aanmelden kan via onze website

www.werkgroepstudenten.nl tot uiterlijk 14 januari. Op onze website kun je meer informatie over de conferentie vinden.

STUDENTENBIJENKOMST TE DELFT

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Delft belegt een bijeenkomst voor studenten op woensdag 12 december. J.J. Grandia zal dan ingaan op vragen die er leven rond het verbond en de beloften. Plaats: kerkgebouw Gereformeerde Gemeente. Ontvangst: 19.30 uur, aanvang: 19.45 uur.

ZANGBIJENKOMSTEN

Alblasserdam

Kerstzangavond op vrijdag 21 december,

aanvang 19.30 uur, in de Eben- Haëzerkerk te Alblasserdam, m.m.v. gemengd koor Hammaäloth, kinderkoor Hammaäloth en Arjan Kuiper en Jan Kees van de Berge, organisten. Leiding: ds. C. Sonneveld. Collecte t.b.v. bouwkas.

Amsterdam

“Kerstzangavond in de Jordaan”, die georganiseerd wordt door de evangelisatiepost “Bij Simon de Looier” te Amsterdam, op vrijdag 14 december, in de Noorderkerk, Noordermarkt 48, m.m.v. het mannenkoor David en het gemengd koor Shalom uit Lisse. Kerk open: 18.45 uur, programma: 19.30-21.00 uur. Appelwoord door evangelist J. Krijgsman. Collecte voor het evangelisatiewerk.

Bodegraven

Kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Gereformeerde Gemeente te Bodegraven, met medewerking van o.a. mannenkoor Canticum uit Gouda, Korendijks mannenkoor, organist Roeland de Reuver, Seba meisjeskoor en organist Huig van der Knijff. Collecte t.b.v. stichting Stéphanos.

Breda

Kerstzangavond op vrijdag 7 december, aanvang 19.30 uur, in de Protestantse Kerk, Duivelsbruglaan 1, Breda, m.m.v. kinderkoor Hammaäloth uit Alblasserdam, orgel Jan Kees v.d. Berge, muziekgroep Euphania Talenta uit Gorinchem, mannenkoor Tehillim uit Dordrecht en Jan Pieter Teeuw, orgel. Spreker: evangelist H.J. van den Boogaart. Parkeren gratis aan het Schoolakkersplein.

Ede

De in De Saambinder van 29 november aangekondigde psalmzangavond op vrijdag 7 december in de Petrakerk te Ede vangt aan om 19.30 uur (dus niet om 20.00 uur).

Gouda

Kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Gouda, m.m.v. de gemengde koren Jubilate, Sursum Corda, een projectjongerenkoor en het jeugdkoor Jong Sursum Corda. Ds. G. Clements verzorgt een meditatie. Collecte voor stichting Ismaël.

Hasselt

Kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 20.00 uur, in de Stephanuskerk te Hasselt, m.m.v. gemengd koor Cantilena uit Staphorst, mannenkoor Harpe Davids uit Genemuiden en enkele musici. Leiding en meditatie: evangelist S. de Visser. Collecte t.b.v. voor onkosten.

Heinenoord

Adventkoorzangavond op vrijdag 14 december, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde kerk te Heinenoord, m.m.v. jongerenkoor Loïs, kinderkoor Loïs, mannenkoor Salomo en verschillende musici. Collecte t.b.v. JBGG. Spreker: Jeroen Kriekaard (JBGG). Reserve- ren www.peterwildeman.nl

Nunspeet

Kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 19.00 uur, in de Dorpskerk te Nunspeet, Met medewerking van o.a. mannenkoor Jubilate Deo uit Apeldoorn, orgel: Gerard Harbers, jongerenkoor Elad uit Elspeet en orgel Wilbert Peters. Leiding en meditatie: ds. G. van Manen. Collecte t.b.v. Helpende Handen.

Tiel

Kerstzangavond op zaterdag 8 december, aanvang 19.30 uur, in de St. Maartenskerk te Tiel, met medewerking van o.a. mannenkoor Rehoboth, Gelders mannenensemble, Marcel van de Ketterij en Arie Kortleven, orgel. Opening, meditatie en sluiting door ds. P. Mulder. Collecte voor onkosten.

Veenendaal

Kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 19.30 uur, in de Adventkerk te Veenendaal, m.m.v. gemengd koor Met hart en stem, tienerkoor Jedidjah, kinderkoor De kleine harp, jeugdensemble Intermezzo en Bert Roest orgel/piano. Opening en meditatie door ds. B. Labee. Collecte t.b.v. deputaatschap Bijzondere Noden (getroffenen aardbevingen Indonesië).

Zeist

Kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 19.30 uur, in de Rehobothkerk van de Gereformeerde Gemeente te Zeist, met medewerking van o.a. gemengd koor Harpe Davids uit Wageningen, gemengd koor Sursum Corda uit Zeist, jeugdkoor de Rehobothzangers en organist Christiaan Korpershoek. Opening en meditatie door ds. J.J. van Ekeveld, sluiting door E. Treur. Collecte t.b.v. plaatselijke evangelisatie.

Zierikzee

Kerstzangmiddag en -avond op zaterdag 15 december, aanvang 15.00 uur resp. 19.30 uur, in de Nieuwe Kerk in Zierikzee, m.m.v. Zeeuws projectkoor, chr. Thools mannenkoor Rehoboth en enkele instrumentalisten. Leiding: ds. J. van Rijswijk.

DE VLUCHTHEUVEL BIEDT HULP

Als kerkelijke organisatie werkt De Vluchtheuvel veel samen met de kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten. Met veel

gemeenten is de achterliggende tijd een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Die mogelijkheid is er nog steeds. Kerkenraden hebben hierover recent een brief ontvangen. Daarin staat dat het deputaatschap DMZ een kerkelijk gedragen instelling als De Vluchtheuvel van groot belang vindt. Door het aangaan van een overeenkomst kunnen gemeenteleden geholpen worden tegen een gereduceerd tarief. Dat maakt de drempel lager om gebruik te maken van Bijbels genormeerde hulpverlening. Zeker met het oog op de grote nood in huwelijken en gezinnen! Gemeenteleden kunnen bij De Vluchtheuvel hulp vragen op het gebied van huwelijk, gezin, seksualiteit, rouwverwerking, identiteit of psychische klachten. Wilt u gebruik maken van de diensten van De Vluchtheuvel? Of wilt u als ambtsdrager advies over een situatie in uw kerkelijke gemeente? Of over de samenwerking tussen De Vluchtheuvel en uw gemeente? Heeft u interesse in andere hulpverleningsvormen van De Vluchtheuvel, zoals gastopvang, coaching of mediation? Neem contact op met De Vluchtheuvel via tel. 0113-213098 of kijk op www.stichtingdevluchtheuvel.nl

BIJEENKOMST TE APELDOORN OVER “EEN MOSLIM, MIJN NAASTE”

Op donderdag 17 januari wordt er in de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Apeldoorn een bijeenkomst gehouden, waarin het thema “een moslim, mijn naaste” centraal zal staan. Ds. W. Visscher die als voorzitter van de Stichting Ismaël een reis naar het Midden-Oosten heeft gemaakt, zal een presentatie geven over deze reis. Onderdeel van zijn presentatie is het verslag van zijn bezoek aan een gezin uit genoemde gemeente. Zij wonen sinds anderhalf jaar in het Midden-Oosten om hun leven met moslims te delen. Collecte voor hun werk, specifiek voor (kinder)activiteiten die georganiseerd worden in de wijk. Aanvang: 19.30 uur.

OPROEP: HISTORISCHE BRONNEN VAN OUD-INDIËGANGERS

Voor mijn promotieonderzoek aan de Vrije Universiteit Amsterdam naar de rol van kerk en geloof in de oorlog in Indonesië (1945-1950) ben ik op zoek naar verhalen, brieven, dagboeken en andere documentatie van Indië-veteranen. Specifiek ben ik geïnteresseerd in bekeringservaringen, de vaccinatiewestie en de groep Bevindelijke Gereformeerde Prediking in de Oost. Kunt u mij aan informatie, verhalen of bronnen helpen, van uzelf of van uw (groot)vader?

U kunt mij bereiken via 06-11663601, koosjandejager@outlook.com of per post: Aart de Gelderstraat 72, 3904 TD, Veenendaal. Bij voorbaat hartelijk dank, Koos-jan de Jager.

Kerkdiensten

ZONDAG 9 DECEMBER 2018

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur stud. P.C. Vlot; Aalst 14.30 uur stud. P.C. Vlot; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. H. Paul; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Arnhem 10.00 en 15.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. J. Driessen; Deventer 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Dordrecht 14.30 uur ds. E. Bakker; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. A.A. Brugge; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Haamstede 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur stud. P.C. Vlot en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Hilversum 18.30 uur ds. M. Joosse; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Hoogvliet 10.00 uur ds. W. Silfhout; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 10.00 en 14.30 uur stud. M.L. Dekker; Kapelle-Biezelinghe 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 15.00 uur ds. M. Karens; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. A.A.

Brugge; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Leerdam 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Lisse 10.00 ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meeuwen 15.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.) en 14.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Middelharnis 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Moerkapelle 19.00 uur ds. G.J. Baan; Naaldwijk 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oostburg 15.00 uur ds. D. de Wit; Oosterend 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostvoorne 19.00 uur ds. H. Brons; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederroijen 14.30 uur ds. P. Mulder; Poortugaal 15.00 uur ds. G. Pater; Puttershoek 14.00 uur ds. M.H. Schot; Rheden 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. J. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 15.00 uur ds. A. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.30 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 uur ds. W. Harinck en 15.00 uur ds. F. Mulder; Sint Annaland 14.30 uur ds. M. Blok; Sint Philipsland 14.30 uur ds. K. Boeder; Soest 19.00 uur ds. B. Labee; Spijkenisse 16.00 uur ds. W. Silfhout; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. R.A.M. Visser; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Utrecht 13.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. D.W.

Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen en 18.00 uur stud. M.L. Dekker; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eekveld; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 11 DECEMBER 2018

Aalburg 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Lelystad 19.30 uur ds. J.J. van Eekveld; Lisse 19.45 uur ds. G.J.N. Moens.

WOENSDAG 12 DECEMBER 2018

Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 19.30 uur ds. A.T. Huijser; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Dinteloord 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Dordrecht 19.45 uur ds. D. de Wit; Kortgene 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oude-Tonge 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Puttershoek 19.30 uur ds. J.J. van Eekveld; Rheden 19.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Spijkenisse 19.45 uur ds. S. Maljaars; Tricht-Geldermalsen 15.00 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Zwijndrecht 19.30 uur (GBS-dienst) ds. M.T. Al-Chalabi.

DONDERDAG 13 DECEMBER 2018

Barendrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Borssele 19.30 uur ds. D. de Wit; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Hilversum 19.45 uur ds. C.A. van Dieren; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 19.30 uur stud. P.C. Vlot; Meeuwen 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Nisse 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Rilland-Bath 19.30 uur ds. A. Schot; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. M. Joosse.

VRIJDAG 14 DECEMBER 2018

's-Gravenpolder 14.00 uur (huw.bev.) ds. C.J. Meeuse; Kootwijkerbroek 18.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 9 DECEMBER 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan en 16.30 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:
Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.
U bent hartelijk welkom op onze post.
Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 – 15.00 uur. Tel. 072-5129195
email info@bijdebronalkmaar.nl website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:
Evangelist J. Krijgsman. Evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier'; Looiersgracht 70-72, 1016 VT Amsterdam. Tel. 020-6227742 / 06-83571391
Website: www.bijsimondelooier.nl
Informatie: amsterdam@bijbelcentrum.nl
Samenkomsten zondags 10:30 uur en 17:00 uur.
U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost.
Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag 10:00-12:00 en 12:30-15:30 uur.
Verenigingen en kerkenraden kunnen bij ons boeken kopen.
U steunt daarmee het evangelisatiewerk in Amsterdam.
Voor informatie en bestellingen:
Dhr. B. van den Broek: boeken@bijsimondelooier.nl

Breda:
Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
Openingstijden: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur. Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen:
Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-l te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.
Inloophuis de Hoeksteen: Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingstijden: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur. Tel. 0591 - 653915
www.inloophuisdehoeksteen.nl

Den Haag:
Inloopcentrum 'Het Kompas', Apeldoornselaan 228, Den Haag
De openingstijden van de inloop zijn op dinsdag, vrijdag en zaterdag van 10.30 uur tot 15.30 uur; tussen de middag is de inloop gesloten van 12.30 tot 13.30 uur.
De inloop is op woensdag en donderdag geopend van 10.30 tot 12.30 uur, soms ook op donderdagmiddag. U bent van harte welkom. Nadere informatie: www.inloophuisshetkompas.nl; u kunt ons ook bellen 070 2050008. Per e-mail: denhaag@bijbelcentrum.nl

Leeuwarden:
Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.
Op vakantie in Friesland? Welkom in onze

inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:
Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.
U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van woensdag t/m vrijdag van 13.00-16.00 uur.

Rotterdam:
Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:
Evangelist H.J. van den Boogaart; Kerkrimte: Offenbachstraat 105 Tilburg; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 u.
Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di, wo en do van 14.00-17.00 u. Vr. van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Utrecht/Leidsche Rijn:
Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvlinderlaan 200, Utrecht
Wilt u meer weten over ons werk in de wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl

Advertenties

*Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd;
uw muren zijn steeds vóór Mij.*

Jesaja 49:16

Met ontroering hebben wij kennisgenomen van het overlijden van onze oud-ouderling in de hope des eeuwigen levens

G.J. Koppelaar

In de jaren 1962 tot en met 2014 heeft hij onze gemeente in alle getrouwheid ge-diend. Eerst 2 jaar als diaken en daarna 50 jaar als ouderling. De Heere sterke zijn kinderen, (achter-)kleinkinderen en verdere familie en heilige de roepstem aan ons aller hart.

De kerkenraad van de Gereformeerde
Gemeente te Middelharnis, M. de Geus, preses
P.C. Kleppe, scriba

Middelharnis, 24 november 2018

ISRAËLREIS GEREF. GEZINDTE

D.V. 8-17 april 2019 vindt een 10-daagse Israëlreis voor de Gereformeerde Gezindte plaats. Deze reis vindt plaats onder leiding van dhr. M. van Dam en dhr. J. Huisman en wordt georganiseerd door reisbureau **Salem Reizen**. De gids op deze reis is Ruth van Wijk.

Voor informatie: zie www.gidsisraelruth.nl/OPHEUSDEN1 of bel dhr. M. van Dam, 0626612150. De prijs voor deze prachtige reis is € 1490 p.p.

Vakantiewoning **Haus Irmgard**
Geschikt voor groepen tot 30 pers.
Duitsland, Hunsrück.
0049 (0)1733912483
www.hausirmgard.nl

Gevraagd (leerling) matroos op mbs
Goede Hoop. Weekenden vrij!
Heb je interesse? Bel dan naar
J.W. Vijfhuizen, tel. 06-10028881

werkmettalent.nl / *vacatures*

• RELATIEBEHEERDER KERKEN, GEVANGENENZORG,
ZOETERMEER • (LEERLING) RESTAURATIE SCHILDER,
HENK V/D BRAND, VOORTHUIZEN • COMMERCIEEL TALENT,
MASTEX, ALBLASSERDAM • BEGELEIDER, SILOAH, RIJSSEN
• BASISPSYCHOLOOG OF ORTHOPEDAGOOG, ELEOS,
DORDRECHT • BEGELEIDER (TIJDELIJK), ELEOS,
HENDRIK-IDO-AMBACHT

www.derooboeken.nl
Vanaf **NU** al uw bestellingen
GRATIS verzonden (binnen Ned.)

NU OOK IN DE HOEKSCHE WAARD

VAN WAGENINGEN
BEGRAAFNISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn geweest willen wij onze activiteiten uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:

J. van Wageningen
Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569

www.begraafnisverzorgingvanwageningen.nl

Leergang Evangelisatie Tabernakelkerk Rijssen

Schrijf u snel in voor de leergang Evangelisatie! Zeven donderdagavonden van januari tot april. Deputaten en evangelisten behandelen leerzame en praktische onderwerpen.

Aanmelding en programma: zie www.cgo.nu (toerustingscursussen).

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

STEUN ONS! Vanuit Bijbels perspectief strijden we samen tegen armoede.

> HULPAANETHIOPIE.NL

OUDERENREIS 70+

8 dagen Israël met dhr. M. van Dam uit Opheusden D.V. woensdag 15 mei-woensdag 22 mei 2019

Een van de reisleiders is verpleegkundige.

Voor informatie: zie <https://www.salemreizen.nl/ouderenreis1.html> of bel dhr. M. van Dam, 0626612150.

Prijs € 1445 p.p.

KIEZEN IS EEN KUNST!!! Wij helpen u graag de juiste vloerkeuze te maken. Maak een vrijblijvende afspraak: 06-19557166 of info@devloerenkoning.nl
DE VLOERENKONING service aan huis!

Heeft het gebed om bekering wel zin?

Dit is één van de vragen die aan de orde komen in het boek 'Gedeeld belijden', waarin 13 predikanten hun visie geven over verschillende facetten van de gereformeerde belijdenisgeschriften zoals: de onveranderlijke verkiezing, de zaligheid van jonggestorven kinderen, de zekerheid van de verkiezing/vergeving van zonden en de plicht tot kerkelijke eenheid. Aan het woord komen o.a.:
ds. C. Harinck, ds. D. Heemskerk,
ds. M. Karens, ds. M.A. Kempeneers,
ds. A. Kort en ds. A.T. Vergunst.
368 pagina's € 24,99

Bestellen: 0342-421031 / belzen@filternet.nl

Help Enock aan eten en Bijbels onderwijs!

Enock uit Malawi is zes jaar. Zijn ouders zijn overleden aan HIV/aids. Een oudtante zorgde voor Enock, zijn zusje en twee broertjes. Maar zij is erg ziek geworden. Stichting Stéphanos helpt kinderen als Enock met voedsel, kleding, medische zorg en (Bijbels) onderwijs.

voor
€15,00
geeft u al
3 kinderbijbels!

Maak uw bijdrage over op

ANBI

IBAN NL74 RABO 0335 3074 50

t.n.v. Stichting Stéphanos of doneer online!

Stéphanos
www.stephanos.nl

TE KOOP

Riant VRIJSTAANDE gezinswoning

met garage op een perceel van 504 m².
In een kindvriendelijke wijk aan de
rand van Terschuur, centrale ligging
t.o.v. Amersfoort, Nijkerk, Barneveld
en Voorthuizen.

Meer info: www.mnm.nl

jongerenkoor
Hananja
THOLEN

is op zoek naar een

DIRIGENT(E)

Geïnteresseerd?

Stuur je motivatie naar:
JongerenkoorHananja@hotmail.com

Voor vragen kun je bellen naar:
Mob: 06 29 42 49 79

Sluitingsdatum: 12/12/2018

Diverse nuttige uitgaven!

Wel slim, niet wijs - Ds. M. van Reenen, paperback, 56 p., € 2,00 (excl. 2,- porto, bij 5 ex. of meer geen porto). Veel (groot)ouders, kerkenraden en scholen bestelden deze brochure om uit de delen! Bij grote aantallen prijs op aanvraag.

Zakagenda 2019, waarin voor iedere week (die met de zondag begint!) een spreuk of gedicht is opgenomen, handzaam formaat, € 4,50 (excl. € 1,50 porto).

Een kerk in 't klein - Ds. S. Oomius, harde kaft, 310 p., € 14,90. Overgezet in hedendaags Nederlands. Een praktische verhandeling over de huisgodsdienst.

Christelijke huishouding - Ds. P. Wittewrongel, 5 delen à 580 p., € 199,- (geen portokosten). Overgezet in hedendaags Nederlands. Een gereformeerd standaardwerk voor gezinsopvoeding en gezinsreformatie. Zeer leerzaam!

Het gruwelijke Sodom gestraft - Ds. C. Mel, harde kaft, 200 p., € 12,50. Overgezet in hedendaags Nederlands. Bevat 9 boet- en biddagpredicaties die de omkering van Sodom tot thema hebben. Met hoogst actuele toepassingen.

Bestel: 06 - 22 62 61 40 (b.g.g.: 0416 - 693844) of mail naar: inhetspoor@kliksafe.nl, of online via: www.inhetspoor.nl

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?
Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar.
Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

LANDELIJKE ISRAËLDAG

D.V. VRIJDAG 28 DECEMBER 2018
VAN 10.00 - 15.15 UUR
VANAF 9.15 UUR INLOOP MET KOFFIE

Ger. Gem. Tricht-Geldermalsen

(Laan van Leeuwenstein 10, Geldermalsen)

KINDER-PROGRAMMA

- Boeiende presentatie
- Knutselen

Opgeven via website

Spaarbusjes
kunnen tijdens de inloop
geleegd worden
in de hal van de kerk.
De opbrengst is bestemd voor de
Messiasbelijdende Makor HaTikvah
School in Jeruzalem

D A G P R O G R A M M A

Ochtend (10.00-12.00 uur):

- Interview met ouderling Hilton ben Shimon en diaken Ary ben Dayan uit Nazareth
- Overhandiging eerste exemplaren nieuwe uitgave 'Jeruzalem is wel gebouwd'
- Ds. W. Silfhout geeft een update over de studie van dhr. M.L. Dekker en de gemeente te Nazareth

Pauze (12.15-13.30 uur):

- Koffie, thee en soep gratis
- Verschillende soorten broodjes te koop
- Verkoopstands met (Israël)kaarten, boeken en Israëlproducten

Middag (13.30-15.15 uur):

- Bijdrage ds. D. de Wit en ds. I.L. Zöld over ontwikkelingen in Budapest
- Verhaal uit het Joodse leven

Een dag voor het hele gezin. Hartelijk welkom!

Informatie over bereikbaarheid en kindercreche kunt u vinden op onze website!

Meer informatie: www.israeldag.nl - T 0348-489929

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
UITGANGENDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

1993 - 2018 Al 25 jaar werkzaam in China!

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Juist nu is uw steun aan voorgangers meer dan nodig.

Stort uw jubileumgift op: NL 02 INGB 0000 320 666 t.n.v. Stichting China

**Ambtskleding
Kostuums en shirts op maat**

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

**Advies aan huis mogelijk
Maak vrijblijvend een afspraak!**

WAT WEET HET DUITSE VOLK VAN DE ENIGE TROOST?

Hun eigen Heidelbergse zijn ze veelal kwijt! Helpt u ons hem weer terug te brengen?

Zie onze website www.svhed.org voor informatie.
Giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641
M 06 - 46376232

E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl

sinds 1973

VAN MANEN meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieboarden

www.meesterlijke-interieurs.nl

Uitgaven van blijvende waarde.

Versrijpt DV
binnenkort

ds. G. Schipaanboord **Onder de vijgenboom**

Facetten uit het leven en
werk van ds. G. Schipaanboord

Het onverwachte overlijden van de 57-jarige ds. G. Schipaanboord was een zware slag voor de Gereformeerde Gemeenten. Aan het arbeidzame leven van deze markante prediker kwam plotseling een einde.

In zijn prediking stond

Christus centraal, als het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. Het was de begeerte van ds. Schipaanboord de Persoon en de bediening van Christus te verklaren aan hongerigen en dorstigen naar de gerechtigheid (Matth. 5:6). Daarvan getuigen ook de preken in dit boek. Zijn gunnend spreken, op zijn geheel eigen en karakteristieke wijze, maakte hem geliefd. Dit boek bevat naast een levensbeschrijving een zestal preken. De levensbeschrijving is voorzien van een aantal foto's.

Geb. 100 blz. | **14,90**

G.L. van Roekel-Spaans

Laat af, en weet dat ik God ben

Uit het leven van
wds. J. Spaans
Zaaien was het werk van ds. J. Spaans (1930-2009), bijna 25 jaar als boer op de prairies van South Dakota en bijna 25 jaar als predikant in het Canadese Norwich. Na zijn plotselinge overlijden bleven zijn familie en zijn groeiende

gemeente in rouw achter. Veel herinneringen aan het leven van ds. Spaans bleven echter bewaard: schrijven deed hij nauwelijks, vertellen des te meer. Zijn dochter beschreef zijn leven en het vele werk dat hij mocht doen in de Gereformeerde Gemeenten in Noord-Amerika. Deze biografie bevat veel foto's. Er zijn enkele preken toegevoegd die de predikant kort voor zijn overlijden hield. Vertaling: M.A. de Korte
Redactie: L. Vogelaar
Geb. 314 blz | **29,90**

Zou juist
verschenen!

L. Vogelaar

Gelouterd en geheiligd

Uit het leven van
ds. J. Hagestein
'God is goed.' Letter voor letter wees ds. J. Hagestein (1914-1957) het aan op een letterbord. Praten kon hij niet meer, maar deze boodschap maakte hij steeds weer duidelijk. Met zijn rechterhand, de enige die hij nog gebruiken kon.

Multiple sclerose maakte op jonge leeftijd een einde aan zijn ambtelijk werk. Reeds in zijn eerste standplaats, de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-IJsselmonde, moest hij emeritaat aanvragen. Het was een diepe, voor velen raadselachtige weg. De zieke predikant had voor zijn geestelijk leven echter vaak goede tijden.

In dit boekje wordt het leven van ds. Hagestein beschreven, mede aan de hand van aantekeningen van zijn vrouw en brieven van vrienden.

Geb. 100 blz. | **12,50**

Zou juist
verschenen!

verrijkt bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel

GK

Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

www.gebrkoster.nl

HARKES

Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN

BBV

Barneveldse Begravenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begravenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegravenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Doorlopend
ruime collectie
nieuwe en
gebruikte orgels
op voorraad.

Bezoek
vrijblijvend onze
showroom.

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON

VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

HUIB RUIJGROK

ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

KOSTER

EEN ZORGZAME BEGRAFENIS

Scherpenzeel / Barneveld e.o. (24/7):
033 277 0555

Tarieven en gratis wilsbeschikking op:
kosterbegravenisonderneming.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Liedererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aans-
prakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Advent en wederkomst

Mogen we de tijd tussen Pinksteren en de wederkomst ook advent noemen? Kunnen we spreken over de eerste advent en de tweede advent? Wanneer is men begonnen met de adventszondagen?

Eerste komst

Advent, van het latijnse woord *adventus*, betekent 'komst'. We zouden kunnen spreken over eerste advent en tweede advent, maar we hebben het liever over de verwachting van Christus' eerste en tweede komst. Op de vier zondagen voor 25 en 26 december is het gebruikelijk om te spreken over de eerste komst van Christus, Zijn komst in het vlees. Dat is een traditie met oude papieren. In de Oosterse kerk was het al in de vierde eeuw een gebruik geworden om het geheimenis van de menswording van Christus te gedenken. Uit de hemel kwam de Zoon van God, Die de menselijke natuur aannam, naar deze wereld. In de zesde eeuw drong deze traditie ook door tot de kerk in het Westen, al bracht men de adventperiode terug van zes naar vier weken. Paus Gregorius I (ca. 540-604), ook wel Gregorius de Grote genoemd, benadrukte al dat advent niet alleen met de menswording van Christus te maken had, maar ook met Zijn wederkomst. In dat besef stonden deze weken in het teken van boete en inkeer. De gemeente werd opgewekt om zich voor God te verootmoedigen en vaak ging dit vergezeld van vasten en bidden.

In Nederland had men onder invloed van de reformator Calvijn (1509-1564) de viering van alle feestdagen willen afschaffen, omdat de zondag - als de dag des Heeren -

de enige Bijbelse feestdag was. Maar de synode van Dordrecht (1618-1619) nam Kerst toch op in de rij van christelijke feestdagen. In die periode is het lange tijd niet gebruikelijk geweest om de voorafgaande zondagen als adventzondagen te beschouwen. Vanaf de 18e en vooral de 19e eeuw gingen de predikanten wel weer in dat spoor. Met name oudtestamentische stoffen, waarin heengewezen werd naar de geboorte van Christus, werden bepreekt. Gods Kerk onder het oude verbond was als de zwangere vrouw uit Openbaring 12 in verwachting. De beloften waarop die verwachting steunden, zijn vervuld. In de volheid des tijds heeft God Zijn Zoon gezonden. Advent werd Kerst.

Tweede komst

Toch blijft het ook na Pinksteren inderdaad advent. Want de gekomen Zaligmaker, Die dood is geweest en levend is geworden, ten hemel is gevaren en Zijn Geest heeft gezonden, komt terug.

In dat licht bezien, blijft het advent. Elke zondag horen we van Zijn tweede komst. Als het zevende geloofsartikel van ons apostolicum klinkt: 'vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden'. Vaker hebben we erop gewezen hoe Guido de Brès (1522-1567) vol heimwee dat advent beschrijft in de Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 37: 'Daarom verwachten wij dien groten dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods, in Jezus Christus, onzen Heere'.

We mogen de tijd tussen Pinksteren en de wederkomst dus ook advent noemen. Wel mogen we elkaar bevragen of we behoren bij de adventkerk! De ware bruid van Christus ziet toch uit naar haar Bruidegom? Lezer(es), is de verwachting van Guido de Brès ook de uwe? Of is die Bruidegom nog een vreemde? Als die Bruidegom niet onbekend is, de liefde is toch niet aan het tanen? Heeft de bruid op aarde haar liefde misschien aan anderen gegeven? De Heere geve dat in deze adventweken de verwachting gaande gemaakt mag worden. Opdat in het terugzien naar Zijn eerste komst, het heimwee van Johannes naar Zijn tweede komst onze ziel zou vervullen: 'Ja, kom, Heere Jezus' (Openb. 22:20b).

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

